

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Φιλοσοφική Σχολή

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών
Επιστημών

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου
Σχολή Καλών Τεχνών

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Αθήνα 26 Απριλίου 2021

Προς την

κα. Λίνα Μενδώνη,

Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: Λειτουργία Θεατρικού Μουσείου

Αξιότιμη κυρία Μενδώνη,

Η πολυετής διακοπή της λειτουργίας του Μουσείου και Κέντρου Μελέτης και Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου-Θεατρικού Μουσείου έχει στερήσει την επιστημονική και τη θεατρική κοινότητα από εξαιρετικό και, σε πολλές περιπτώσεις, μοναδικό και ανεύρετο από άλλες πηγές υλικό. Θεωρούμε ότι οι πολύτιμοι θησαυροί που βρίσκονται εγκλωβισμένοι στους χώρους του Μουσείου, στο υπόγειο του Πνευματικού Κέντρου της Αθήνας στην οδό Ακαδημίας 50, είναι αφημένοι στην τύχη τους, στο έλεος της φθοράς και της καταστροφής. Σε μια ευρύτερη προοπτική, η εγκατάλειψη του μοναδικού Θεατρικού Μουσείου της Ελλάδας, με τη μακρά ιστορία από την εποχή της ίδρυσής του το 1938, έχει στερήσει από τους θησαυρούς του έναν μεγάλο αριθμό επισκεπτών και τουριστών, Ελλήνων και ξένων, αλλά και έναν μεγάλο αριθμό μαθητών, σπουδαστών και φοιτητών διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων, που θα ήθελαν να περιηγηθούν στους χώρους του, να γνωρίσουν την ιστορία του και να διαπιστώσουν το υλικό και την αξία του. Οι ανεκτίμητες συλλογές τεκμηριώνουν όχι μόνο την ιστορία του ελληνικού θεάτρου αλλά εν μέρει και του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου θεάτρου. Επανεπιλημμένως μελετητές, φοιτητές και καθηγητές ευρωπαϊκών και αμερικανικών πανεπιστημίων επιδιώκουν ανεπιτυχώς να έχουν πρόσβαση στα σπάνια αρχεία του Θεατρικού Μουσείου. Αυτή η αδυναμία πρόσβασης στα τεκμήρια μάς εκθέτει στη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Η ανάγκη επαναλειτουργίας του Θεατρικού Μουσείου – Κέντρου Μελέτης και Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου καθίσταται επιτακτική προκειμένου να εκπληρωθούν οι αρχικοί στόχοι ίδρυσης και λειτουργίας του, ήτοι το Μουσείο:

1. Να αποτελεί κέντρο μελέτης για κάθε ενδιαφερόμενο ερευνητή ή επισκέπτη από την Ελλάδα ή τον υπόλοιπο κόσμο σε σχέση με την ιστορία του ελληνικού θεάτρου.
2. Να αποτελεί το μεγαλύτερο θεατρικό αρχείο, απολύτως απαραίτητο για τη μελέτη, έρευνα και καλλιτεχνική παραγωγή των παραστατικών τεχνών γενικότερα.
3. Να συμβάλλει στην παρουσίαση της ιστορίας του νεοελληνικού θεάτρου μέσω της προώθησης της αδιάσπαστης ιστορικής και πνευματικής του συνέχειας.
4. Να φυλάσσει και να προβάλλει κάθε τεκμήριο που ιστορικά έχει σχέση με παραστάσεις στο θέατρο στην Ελλάδα και στο ελληνικό θέατρο της διασποράς.
5. Να συμβάλλει στην καταγραφή των παραστάσεων από τις απαρχές του νεοελληνικού θεάτρου (Κρητικό – Επτανησιακό – Αιγαιοπελαγίτικο θέατρο, νεοελληνικό θέατρο 19ου-21ου αιώνα), καθώς και του ξένου ρεπερτορίου στην ελληνική σκηνή.
6. Να συμβάλλει στην αναζήτηση, καταγραφή και περιγραφή των χώρων όπου παρουσιάστηκαν θεατρικές παραστάσεις.
7. Να συνεισφέρει στην αναζήτηση προσεγγίσεων και τεχνικών για το θέατρο ως μορφή τέχνης και εκδήλωση πολιτισμού.
8. Να συμβάλλει στην ανύψωση της τέχνης του θεάτρου με τη διατήρηση, φύλαξη και προβολή του μουσειακού υλικού.
9. Να συγκεντρώνει και να διατηρεί σε καλή κατάσταση φωτογραφικό, έντυπο ή άλλο αρχειακό υλικό σε σχέση με την ιστορία του θεάτρου, σημαντικό για την διεξαγωγή πρωτογενούς θεατρολογικής έρευνας.
10. Να τροφοδοτεί μεμονωμένες έρευνες καθώς και την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών σε θεατρολογικά ή συναφή αντικείμενα.
11. Να συνεργάζεται με τα αρμόδια Υπουργεία ή άλλους πολιτιστικούς φορείς της χώρας λειτουργώντας ως διεθνής αξιόπιστος φορέας θεατρικών πληροφοριών.
12. Να υποστηρίζει κάθε τι που έχει συνάφεια ή είναι αναγκαίο ή σχετίζεται με την εκπλήρωση των πιο πάνω σκοπών.

Με βάση τους παραπάνω στόχους, σημαντικές επιμέρους δράσεις, πολλές από τις οποίες υλοποιήθηκαν κατά το διάστημα λειτουργίας του Μουσείου, ενώ άλλες είχαν σχεδιαστεί για το μέλλον θα μπορούσαν να συμβάλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, είναι οι εξής:

- Προσφορά δωρεάν ξεναγήσεων στους εκθεσιακούς χώρους του σε μαθητές σχολείων, σπουδαστές και φοιτητές, συλλόγους και σε κάθε ομάδα επισκεπτών.
- Συνεργασία με υπεύθυνους εκπαιδευτικούς προγραμμάτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

- Πραγματοποίηση εκδοτικού έργου.
- Θέσπιση και απονομή θεατρικών επάθλων («Μαρίκα Κοτοπούλη», «Αιμίλιος Βεάκης», «Κυβέλη» για την υποκριτική, «Μένανδρος», «Τα Παναθήναια», «Φώτος Πολίτης» για τη σκηνοθεσία, «Πάνος Αραβαντινός» για τη σκηνογραφία, «Δημήτρης Μητρόπουλος» για τη μουσική επένδυση, «Κούλα Πράτσικα» για τη χορογραφία).
- Προγραμματισμός και διοργάνωση εκδηλώσεων σχετικών με το θέατρο σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, συμμετοχή σε αντίστοιχες εκδηλώσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό και συνεργασία με Θεατρικά Μουσεία και Κέντρα Θεάτρου του εξωτερικού, με στόχο την προβολή και προώθηση της ελληνικής θεατρικής δημιουργίας.
- Δημιουργία ψηφιακής τράπεζας πληροφοριών, τόσο όσον αφορά στο «θεατρικό κείμενο» (μηχανογράφηση Βιβλιοθήκης) όσο και στο «θεατρικό γίνεσθαι» στο σύνολό του (μηχανογράφηση Αρχείων), με στόχο τη διεύρυνση και αρτιότητα της θεατρικής έρευνας και ιστορίας του ελληνικού Θεάτρου.
- Διοργάνωση θεατρικών παραστάσεων και πραγματοποίηση σεμιναρίων θεατρικής αγωγής και παιδείας στα σχολεία. Διάθεση λευκωμάτων, καρτών.
- Οργάνωση ελληνικών και διεθνών συνεδρίων θεατρολογικού ενδιαφέροντος, όχι μόνο στην πρωτεύουσα αλλά και σ' επαρχιακά κέντρα και ιδιαίτερα σε ακριτικές περιοχές.
- Ενίσχυση άλλων τοπικών μουσείων θεατρικού ενδιαφέροντος με αρχαιακό υλικό και εκθέματα.
- Πραγματοποίηση ή συμμετοχή στη διοργάνωση σημαντικών εκθέσεων θεατρικού και εικαστικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα και σε πόλεις του εξωτερικού.
- Διαφύλαξη της μνήμης και προβολή μεγάλων μορφών του νεότερου θεάτρου μας με διαλέξεις, εκδόσεις βιβλίων και τοποθετήσεις προτομών.

Ανησυχώντας τόσο για την ασφάλεια των συλλογών όσο και για τις συνέπειες από το κλείσιμό του, ζητούμε την παρέμβαση κάθε αρμόδιας αρχής για την άμεση επαναλειτουργία του Θεατρικού Μουσείου. Η ελληνική Θεατρολογία (διδάσκοντες, φοιτητές, απόφοιτοι, συνεργάτες ερευνητές στα τέσσερα Τμήματα Θεατρικών Σπουδών της χώρας) για πολλά χρόνια βασίστηκε στα πολύτιμα αρχεία του Μουσείου ως πεδίο έρευνας, μάθησης και καλλιτεχνικής δημιουργίας. Στις δύσκολες εποχές που διανύουμε οι σπάνιες συλλογές προγραμμάτων, χειρογράφων, αφισών, φωτογραφιών, κοστουμιών, μακετών, αποκομμάτων εφημερίδων, κριτικών, οπτικού υλικού και οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, οι σειρές σπάνιων βιβλίων και περιοδικών πιθανόν να μην αποτελούν προτεραιότητα για μια χώρα που αντιμετωπίζει οξυμένα κοινωνικά προβλήματα. Ωστόσο, τα αρχεία και οι συλλογές του Θεατρικού Μουσείου αποτελούν σημαντικό τμήμα του πολιτισμού μας, το οποίο ανήκει στις επόμενες γενιές. Έχουμε υποχρέωση να το διαφυλάξουμε, να το εμπλουτίσουμε και να το αναδείξουμε.

Ως εκπρόσωποι της πανεπιστημιακής κοινότητας είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε την τεράστια σημασία του Μουσείου στις σπουδές των φοιτητών και φοιτητριών των Τμημάτων μας αλλά και τον υποστηρικτικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν τα

τελευταία προς όφελος του Μουσείου. Πάνω απ' όλα όμως, ως πανεπιστημιακοί δάσκαλοι που είναι αφοσιωμένοι στην ανάδειξη της τέχνης και στη μελέτη της ιστορίας του θεάτρου πιστεύουμε ότι, εκεί που έχουμε φτάσει, το θέμα δεν είναι μόνο το πώς θα ξαναλειτουργήσει το μοναδικό Θεατρικό Μουσείο στον τόπο που θέλει να περηφανεύεται ότι γέννησε την τέχνη του θεάτρου. Το θέμα πρωτίστως είναι να σωθεί το υλικό του Μουσείου και στη συνέχεια βεβαίως να ληφθεί μέριμνα, ώστε να επαναλειτουργήσει το Θεατρικό Μουσείο εφεξής σε υγιέστερη και ορθότερη βάση. Ως προς αυτό το ζήτημα είμαστε όλοι υπόλογοι στις μελλοντικές γενιές. Γι' αυτό το λόγο σας παρακαλούμε θερμά να δράσετε επειγόντως και να ανακοινώσετε άμεσα τις σχετικές πρωτοβουλίες που προτίθεστε να λάβετε.

Καθώς οι επαναλαμβανόμενες εκκλήσεις μας μέχρι τώρα στάθηκαν άκαρπες, ζητούμε την επανεξέταση του θέματος και την άμεση και αποφασιστική παρέμβασή σας. Είναι ιστορικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό χρέος της πολιτείας προς το ελληνικό θέατρο και τον ελληνικό πολιτισμό.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας προκειμένου επεξεργαστούμε από κοινού προτάσεις για τη διάσωση του Θεατρικού Μουσείου και να συνδράμουμε κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο με τις αναγκαίες και άμεσες σωστικές ενέργειες.

Με εκτίμηση,

Οι Πρόεδροι των Τμημάτων Θεατρικών Σπουδών και Θεάτρου των Ελληνικών ΑΕΙ

Ιωσήφ Βιβιλάκης	Δαμιανός Κωνσταντινίδης	Σταύρος Τσιτσιρίδης	Αγγελική Σπυροπούλου
Καθηγητής	Αναπληρωτής Καθηγητής	Καθηγητής	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ	Σχολή Καλών Τεχνών ΑΠΘ	Σχολή Ανθρωπιστικών &	Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών	Τμήμα Θεάτρου	Κοινωνικών Επιστημών	Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
		Πανεπιστημίου Πατρών	Τμήμα Θεατρικών Σπουδών
		Τμήμα Θεατρικών Σπουδών	